

چگونه پایان نامه بنویسیم؟

برای انشایان رشته‌های مهندسی

تألیف:

مهندس آرش بحرالعلومی

انتشارات مرجع علم

۱۳۹۶

سرشناسه	: بحرالعلومى، آرش، ۱۳۷۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: چگونه پایان نامه بنویسیم؟ برای دانشجویان رشته های مهندسی/ تالیف آرش بحرالعلومى.
مشخصات نشر	: شیراز: مرجع علم، ۱۳۹۵ .
مشخصات ظاهرى	: ۱۰۴ ص .
شابک	: ۱-۱۹-۸۲۶۵-۶۰۰-۹۷۸: ۱۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسى	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۹۴-۱۰۰.
موضوع	: پایان نامه ها - دستنامه ها
موضوع	: Dissertations, Academic – Handbooks, manuals, etc:
موضوع	: نگارش علمى و فنى - علوم و تکنولوژى
موضوع	: Technical writing – Science and technology:
موضوع	: تحقیق - روش شناسى
موضوع	: Research --Methodology
رده بندى کنگره	: ۳۹۶: ۸ ج ۳ ب ۲۳۶۹/ LB
رده بندى دیوبى	: ۸/ ۶
شماره کتابشناسى ملی	: ۴۶۶ ۳۸

شیراز، میدان آرام، ک. بفروشى مرکز نشر دانشگاه، انتشارات مرجع علم

marjaeelm@gmail.com
www.marjaeelm.ir

۰۹۱۷۳۳۲۳۱۸۴
۰۹۱۷۶۱۰۶۷۳۶

عنوان : چگونه پایان نامه بنویسیم؟ برای دانشجویان رشته های مهندسی
تالیف : مهندس آرش بحرالعلومى
ناشر : انتشارات مرجع علم
شابک : ۱-۱۹-۸۲۶۵-۶۰۰-۹۷۸
نوبت چاپ : اول- تابستان ۱۳۹۶
شمارگان : ۲۰۰۰ نسخه
چاپ : شمیم
قیمت : ۱۰۰۰۰۰ ریال

© کلیه حقوق چاپ و نشر برای مولف محفوظ است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیش‌گفتار
۹	بخش اول
۱۰	مطالب مقدماتی
۱۰	عنوان پژوهش و ویژگی‌های آن
۱۲	ساختار صفحه عنوان
۱۶	چکیده و ساختار آن
۱۸	نکاتی که باید در نگارش چکیده رعایت شود
۲۱	صفحه تقدیر و تشکر
۲۱	فهرست مطالب، شکل، نمودار و جداول
۲۵	بخش دوم
۲۶	فصل اول: طرح پژوهش
۲۹	بیان مسئله پژوهش
۳۲	اهمیت و ضرورت پژوهش
۳۴	اهداف پژوهش
۳۸	پرسش‌های پژوهش

۴۱	فرضیه‌های پژوهش
۴۴	فصل دوم: پیشینه پژوهش
۵۰	فصل سوم: روش‌شناسی
۵۰	طرح پژوهش
۵۱	نمونه‌ها (آزمودنی‌ها)
۵۴	ابزار پژوهشی
۶۱	روش اجرا و شیوه‌های انجام کار
۶۴	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۶۸	فصل چهارم: ارائه یافته‌های پژوهشی
۶۹	توصیه‌هایی برای تفسیر یافته‌ها
۷۲	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
۷۲	بحث و بررسی
۷۴	نتیجه‌گیری
۷۶	محدودیت‌های پژوهش
۷۸	پیشنهادهای پژوهش
۸۳	بخش سوم
۸۴	روش‌های منبع‌نویسی و پیوست‌ها
۹۳	منابع
۹۴	منابع و مآخذ

به نام خدا

پیش‌گفتار

یکی از ویژگی‌های مشترک همه علوم این است که شاخه‌های متعدد و متنوع آن برای حل مسائل مربوط از یک روش کلی و یکسان و در حقیقت از یک فرآیند نظام‌دار به نام روش علمی استفاده می‌کنند. با آنکه محتوای شاخه‌های علوم متفاوت از یکدیگرند و فنون پژوهش علمی نیز ممکن است از یک علم به علم دیگر، به گونه‌ای قابل ملاحظه متفاوت باشد اما ساختار همه آنها متکی بر یک نظام منطقی است و در همه آنها یک فلسفه مشترک به نام «روش علمی» وجود دارد. روش علمی باعث می‌شود که جستجو را کاملاً برای قوانین حاکم بر پدیده‌ها را در بر گیرد و زبان مشترک بین پژوهشگران شود بدین معنی که همه‌ی مراحل پژوهش با روشی نظام‌دار و در نهایت دقت و تلاش انجام گردد تا پژوهشگر بتواند برای پرسش‌های پژوهشی خود پاسخ درست به دست آورد و در نهایت پاسخ‌های به دست آمده، که نتیجه‌ی پژوهش است در دسترس دیگران قرار دهد. شایسته است پژوهشگران، سایر اعضای تخصصی خود را در جریان نتایج کار خویش قرار دهند بنابراین تهیه‌ی گزارش پژوهشی نیز جزئی از روش علمی است و از قوانین آن تبعیت می‌کند. تدوین گزارش پژوهشی که پایان‌نامه تحصیلی نوعی از آن به حساب می‌آید مرحله نسبتاً دشواری است که نیاز به دقت، توجه و مهارت‌های نوشتاری دارد. هدف اصلی گزارش پژوهشی، ارائه و انتقال اطلاعات و یافته‌های علمی به خوانندگان و یا سایر استفاده‌کنندگان آن است. اگر پژوهشگری نتواند نظرات و نتایج پژوهش خود را به صورت روشن و قابل فهم بیان کند به کار علمی وی لطمه می‌خورد. به همین دلیل گزارش پژوهشی باید به‌خوبی سازمان‌دهی شود تا اطلاعات مربوط به فرآیند پژوهش به صورت روشن در اختیار همگان قرار گیرد.

یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی به خصوص دانشجویان کارشناسی ارشد، چگونگی نگارش پایان‌نامه تحصیلی است. چرا که درصد بالایی از دانشجویان با فنون نگارش علمی آشنایی کافی ندارند و یا اینکه اطلاعات آنها به اطلاعات کلی و سطحی خلاصه شده است که این مسئله باعث ناکارآمدی انتشار و انتقال علم گردیده است. این عده از دانشجویان در حالی وارد مقطع کارشناسی ارشد می‌شوند که نه تنها فاقد هر گونه مهارت و توانایی در زمینه‌ی اجرای یک طرح پژوهشی می‌باشند، بلکه در نگارش گزارش پژوهشی خویش ناتوان هستند. برای رفع این مشکل، سعی گردید که کتابی ساده و کاربردی به رشته‌ی تحریر درآید که هم بتواند دلیل کمبود وقت استادان راهنما، نقش راهنمایی و مشاوره اساتید محترم را ایفا کند و هم بتواند راهنمایی برای نوشتن و تدوین پایان‌نامه دانشگاهی باشد. محتوای کتاب حاضر در حالی که بسیار مختصر نوشته شده، می‌تواند به تمام پژوهشگران به ویژه دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری کمک کند و آنان را در انجام پژوهش و تنظیم پایان‌نامه، تهیه گزارش پژوهشی یاری نماید. لازم به ذکر است که کتاب حاضر آموزش روش پژوهش نیست و دانشجویان را از خواندن کتاب‌های روش پژوهش بی‌نیاز نمی‌کند. فرض بر آن بوده که دانشجویان گرامی و خوانندگان محترم با روش‌های مختلف پژوهش، مراحل و عناصر تشکیل دهنده‌ی آن، آشنایی دارند و اکنون می‌خواهند روش تنظیم گزارش پژوهشی و یا روش نوشتن پایان‌نامه تحصیلی را فرا گیرند. به همین علت از توضیح روش‌های پژوهشی خودداری شده و فقط در بعضی از قسمت‌های کتاب به آنها به صورت گذرا اشاره گردیده و تنها یک چارچوب^۱ برای تدوین پایان‌نامه نویسی است. بنابراین به طور مختصر و مفید، مراحل تهیه گزارش پژوهشی و پایان‌نامه تحصیلی گام به گام شرح داده شده است.

یکی از مزیت‌هایی که می‌توان برای این کتاب ذکر کرد، استفاده از مثال‌های کاربردی و ملموس برای روشن‌تر شدن مطالب ارائه شده می‌باشد. در ارائه مثال‌ها

^۱ Template

سعی بر این بوده است که از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری در رشته‌های مهندسی (برق، راه و ساختمان، شیمی، کشاورزی، مکانیک، مواد، و ...) استفاده شود تا به نحوی تمام دانشجویان رشته‌های مهندسی بتوانند به‌خوبی از مطالب کتاب استفاده نمایند.

کتاب حاضر در سه بخش تنظیم شده است:

الف) بخش اول، مطالب مقدماتی پایان‌نامه شامل (صفحه‌ی عنوان، چکیده، تشکر و قدردانی، فهرست مطالب و فهرست شکل‌ها، نمودارها و جدول‌ها)
ب) بخش دوم، پیکره اصلی پایان‌نامه که در پنج فصل تنظیم شده است شامل (کلیات پژوهش، پیشینه پژوهش، روش پژوهش، ارائه‌ی داده‌ها، بحث و نتیجه‌گیری)
ج) بخش سوم، مطالب پایانی شامل (منبع نویسی و روش‌های آن، پیوست‌ها)

در اینجا وظیفه خود را می‌دانم از عزیزی که زحمت بازنگری این کتاب را بر عهده داشته‌اند، به ویژه استاد ارجمند جناب آقای دکتر محمد ابراهیم بحرالعلوم سپاس و تشکر خود را ابراز نمایم.

همچنین در پایان از شما خواننده‌ی عزیز به دل هر گونه ایراد احتمالی در متن کتاب پوزش می‌طلبم و مزید امتنان خواهد بود، اصلاحات و پیشنهادات خود را همراه با تکمیل فرم نظرسنجی که در پایان کتاب آمده است، به آدرس ایمیل زیر ارسال نمایید تا از زاویه‌ی چشمان ریزبین شما نگریسته شود.

Email: arashbahrololomi@gmail.com

موفق باشید - آرش بحرالعلمی